

wat niet wegneemt dat wij dit werk heel ernstig benaderen. De tweede reden is de belangrijkste. Wij zijn begonnen als een collectief. Vele mensen die *De Struiskogel* of *Incident* zagen, vroegen zich af hoe het mogelijk was zoiets op collectieve manier te maken. In die vijf jaar is de situatie echter wel geëvolueerd; enkele mensen ontwikkelden een meer bepalende inbreng dan anderen. Ik heb de motor op gang gebracht en dat vijf jaar lang kunnen volhouden dank zij of door Simone. Het zou een vals beeld scheppen indien we stellen dat de inbreng van iedereen, historisch gezien, altijd even groot is geweest. Het collectief mag op den duur niet als paraplu gaan functioneren, nl. dat je je verantwoordelijkheid afschuift op de groep. Ik wil – wat reeds gedeeltematig bij *Incident* gebeurde – nu veel meer zélf in handen nemen. Ik ben erdoor geobsedeerd om een zo perfect mogelijke voorstelling te realiseren, met een nieuwe sterke groep, waarmee ik één jaar wil werken om te zien, wat ik in die vijf jaar bereikt heb. Ik ben nl. nog altijd niet overtuigd dat theater wel mijn medium is en als ik morgen stop met regisseren, zal ik daar niet om wenen. Ik wil geen monumenten maken.”

Simone Moesen: “Ik had voor mezelf nooit een termijn bepaald. Alhoewel Jan door zijn plastische opleiding als vanzelfsprekend meer vormelijk bezig was dan ik, was er tussen ons toch steeds een intense en directe wisselwerking. Maar ik had het gevoel dat dit niet kon blijven duren: in zekere zin heb ik me telkens een beetje aangepast. In zo’n collectief proces geef je een deel van jezelf. De samenwerking met anderen leidde wel altijd tot een synthese, maar leverde ook altijd kleine frustraties op. Je leert veel van de anderen, maar je verliest ook een stuk van je identiteit: die verspreidt zich. De voorbije vijf jaar zijn een harde maar diepe ervaring geweest, maar nu wil ik een situatie creëren waarin ik de volledige verantwoordelijkheid heb over wat ik doe. Ik ben vooral met muziek en zang bezig. Eigenlijk werk ik stilletjes aan een opera, aan iets wat ik alleen wil doen, zonder de Epigonen. Aan *Need to know* wil ik één jaar meewerken en niet langer.”

De muziek voor *Need to know* wordt ondertussen geschreven door “huiscomponist” André Pichal. Deze zeer jonge solist van het Nationaal Orkest van België (hoorn), die ook optrad in *Reeds gewond* en *dE demonstratie*, is nu enkel bij het voorbereidende stadium van het werk betrokken, en dan nog los van het eigenlijke repetitieproces. Jan Lauwers beschrijft hem als een zeer bescheiden en zeer zuiver muzikant, die een heel goed componist kan

worden, maar op dit moment (nog) niet kan kiezen tussen componeren en zijn solistenwerk. Jan Lauwers: “Hij wil ook graag Mahler spelen en zo”.

Overleven

Binnen het collectief was er tussen jullie beiden steeds een grote gelijklopendheid in intenties. Wat wilden jullie vooral kwijt in jullie producties?

Simone Moesen: “Toen we begonnen, speelden we eigenlijk zoals kinderen dat op een zolder doen. Echt theater brengen interesseerde ons niet en zelfs het publiek – of er nu veel was of weinig – had voor ons weinig belang.”

Jan Lauwers: “Ik had vooral last met de achtergronden van mijn plastische opleiding. Ik was in de war door het werk van de conceptuelen. In dat medium viel er voor mij op dat moment niets meer te zeggen, maar toch wou ik voortdoen en daarbij heeft het werk van Arte Povera, van Kounellis en Beuys mij erg gestimuleerd. Vanuit dat perspectief koos ik voor theater. Elke kunstdaad heeft een politieke betekenis. Primaair in ons werk staat de idee van ‘overleven’, niet zozeer als kunstenaar maar als mens. Er is in onze maatschappij een enorme noodzaak om de dingen juist weer te geven. De mediocriteit, de afstomping, de business vieren hoogtij. Daarom schaam ik me niet om voor een elite te werken. Als alles *Dallas* wordt, spring ik door het venster; maar tot zover zijn wij geen zwartkijkers; dat is onze kracht”.

Dan definieer je je werk voorname-lijk als een culturele tegenkracht...

Jan Lauwers: “Door mijn plastische opleiding ben ik erin getraind

om kunst in een historisch kader te plaatsen. Van de theatergeschiedenis weet ik dan weer zeer weinig, maar dat stoort me ook niet. In feite is theater voor mij een zeer beperkt medium: het staat een niveau lager dan schilderkunst en twee niveaus lager dan muziek.”

Simone Moesen: “... maar er staan wel échte levende wezens op de scène...”.

Jan Lauwers: “Dat is dan ook het boeiende aan theater. In feite geloof ik niet in regisseurs-theater: zonder acteurs doe je niks. Hoe meer iets groeit uit een groepswork, hoe interessanter het is; ook al lijkt dit een contradictie met wat we eerder zegden over het collectief. Ik vind *Incident* b.v. een goede productie omdat je daar vier mensen ziet tot op het bot. Die voorstelling heeft een hartslag waarin die overlevingsdrang tot uiting komt. Ook nu weer – als ik naar het repetitieproces van *Need to know* kijk – zie ik in dit constant samenzijn van de acteurs een intense interactie, een voortdurend gevecht met elkaar. Ik kan geen autoritair regisseur zijn, die zegt hoe het allemaal moet; soms weet ik het écht niet; ook al wil ik streven naar een perfecte voorstelling.”

Simone Moesen: “Theater boeit mij omdat het om levende wezens én om gevoelens gaat. Theater is concreet en pure gevoelens zijn abstract, maar die interesseren mij het meest. Het houdt me bezig welke gevoelens je nu precies aan je publiek doorgeeft. Je zoekt naar beelden die op indirecte wijze het vooropgestelde gevoel moeten overbrengen. *Incident* is voor mij een zuivere voorstelling (daarvóór hadden we vooral spelletjes gedaan), omdat we ons daarin tonen zoals we zijn. In die productie wou ik het vooral hebben over liefde en over de kwetsbaarheid van iemand die op een po-

Simone Moesen,
Jan Lauwers,
Linda Gaethofs,
Mark Willems en
Erick Clauwens –
De Struiskogel –
(Epigonenteater zlv)

